

Director y Administrador

LUDOVICO FURLAN

*

calle Coronel Ramón Lista 5158

Suc. 17

U. T. 50-5502

Naročnina:

Eno leto \$ 5.—; ½ leta \$ 3.—

Posamezna številka \$ 0.15

PRAVICA

JUSTICIA

PERIODICO YUGOSLAVO - ESLOVENO

Correo
Argentino
Central B

TARIFA REDUCIDA

Concesión No. 3354

Registro de la Propiedad

Intelectual N° 196.979

No. — Štev. 17

Buenos Aires, 29 de Mayo de 1946

AÑO — LETO I.

El Imperialismo conduce a la humanidad hacia una nueva guerra

Sí, el imperialismo sajón hoy se esfuerza por conducir a la humanidad hacia una nueva guerra, hacia aquel borde del precipicio do el cataclismo prevalecería al desastre y, para ello, en primer término, y mediante el establecimiento del nefasto plan militar del presidente que ha faltado a su palabra empeñada al producirse el lamentable deceso de su antecesor, pugna por convertir a toda la América latina en un amplio arsenal militar sobre el que prevalecería la hegemonía yanqui y el que iría, al cabo de un tiempo, a servir de escudo y defensa del capitalismo anglo-norteamericano. Sonesignios e intentos nefastos que condenan todos los círculos democráticos y no están dispuestos no solamente a poner en juego su libertad ni a desencadenar guerras que inevitablemente culminan en desastres, sino tampoco servir de escudo y defensa de los mismos promotores de esas acciones bélicas.

Todo esto viene corroborado con las maniobras que llevan implícita la traición, que despliegan los señores Bewin y Byrnes en París por cuyo motivo la conferencia que vienen realizando toca a su término sin que ninguno de los problemas planteados de hace tiempo se hayan solucionado. ¿Qué desean estos señores? Entregar a Trieste a una Italia cuyo gobierno carece de garantías necesarias a un gobierno democrático? Entregar al pueblo de Venecia Julia a un gobierno de temple fascista y totalitario? Quitar la vida a Trieste por otra década . . . ?, quizás, porque todo esto responde a sus intereses personales a sus miras y a sus intentos de dominación y extensión imperialista. No les conviene que Trieste, conjuntamente con toda la región de la Venecia Julia, formen una República Federal unida a las otras seis Repúblicas Federales Yugoestavas; no desean que Trieste vuelva a la vida y restablezca su actividad anterior a la primera Guerra, que intensificada, cuando harían trabajar miles de obreros tanto yugoslavos como italianos; no es de su conveniencia que se convierta en un puerto comercial y en la puerta de entrada y salida de toda la Europa Central; no desean que ese pueblo goce de una autonomía de la que, en el transcurso de la Lucha de Liberación Nacional Yugoslava, se ha hecho acreedor; en una palabra, no desean ver pueblos libres con ciudades florecientes a quienes el progreso sale al encuentro.

Porque, además de todo esto se niegan aferradamente entregar los criminales de guerra que son insistentemente reclamados por los respectivos gobiernos. ¡NO! Los cuidan, y muy bien, porque seguramente esperan que próximamente estalle esa nueva guerra en la que pensarán nuevamente utilizarlos para traicionar, oprimir y masacrar pueblos como lo han hecho durante el último conflicto. Por qué no cumplen con sus promesas de entregar a estos criminales de guerra? Seguramente porque tendrán hecha otra promesa o pacto más fuerte al de infamia internacional firmado secretamente en Londres en 1915 a causa del cual hoy aparece tan grave el problema de Trieste.

Aparte de todo esto, interesa sobremedera el paradero y la acción que planea y despliega Mr. Windson; parece que se lo han metido en la cabeza planes mediante cuya ejecución llegaría dominar toda la Europa Occidental y quizás Central. En efecto, Mr. Churchill propone la creación de los EE. UU. Europeos; pero, se entiende de los EE. UU. con la mirada fija y oídos atentos a Londres y Washington y con la lanza empuñada hacia el este, hacia aquel manto rojo, que a Mr. Churchill y a todos sus simpatizantes irrita tanto que son capaces hasta de intentar destrozarse a fuerza de cornadas aquellas fortalezas construidas con masas humanas y fortificadas por la voluntad incólume de los pueblos libres.

Todos estos planes vienen combinados y se unen en su objetivo primordial, ese objetivo que es la guerra hacia el cual el imperialismo sajón se esfuerza hoy en día de conducir a toda la humanidad.

Titovi mornarji med nami

Brez nikake propagande, kakor strel je šinil glas po naselbini: Jugoslovanski mornarji obiščejo "Ljudski oder". In res dne 15. t. m. smo imeli priliko videti in slišati besedo naših bratov — Titovih mornarjev, kateri so se že od prve ure borili za svobodo naših narodov.

V naglici se je zbralo nepričakovano število tovarišev in tovarišic, kateri so se zbrali okrog morna-

rjev. Naš ženski odsek, kot vedno tudi to pot se je potrudil in zbranim dobro postregel z vinom in pecivom. Ko so se naši gostje posedli okrog mize je navzoče mornarje predstavil tov. F. Birsa in dal besedo tov. E. Semolič kateri je pozdravil mornarje v imenu odbora D. K. D. Ljudski oder, nato je v imenu ženskega odseka "U. S. J." govorila tovarišica Fani Jamšek.

Ker so bili navzoči tudi zastopniki ostalih slovenskih društv, tovariš Birsa je pozval iste k besedi. V imenu G. P. D. S. iz Villa Devoto je govoril tov. Usaj, in za Slov. Dom tov. Lipičar. Pozneje je pozdravil mornarje, tudi zastopnik društva Samopomoč Slovencev tov. I. Močnik. Vsi so bili aplavdirani.

Vsi smo komaj čakali, da bo govoril komisar posadke in res tov. Birsa je naprosil komisarja tov. Simiča kateri se je rade volje odzval. Navzoči so burno aplavdirali nato je pričel tov. Simič:

Narodi Jugoslavije so izvojevali v svoji štiriletni borbi proti fašističnemu okupatorju in njegovim hlapcem mnogo zmag, ena najbolj dragocenih zmag katera nadkriljuje vsemu stradanju, naporom in žrtvam. Ustvarjeno je bratsvo naših narodov ne potom deklaracij, temveč potom nadčloveške borbe in skupnega krvoprelitja naših najboljših sinov jugoslovanskih narodov.

čne ljudi iz svojih domov, nemški ukaz jih je napravil za brezdomce, za ljudi brez prava. Nemci so hoteli ponemčiti v najkrajšem času vso Slovenijo.

Tako je začela Golgota slovenskega naroda.

Italijanski okupator, kateri je dobil v svoje roke južni in zapadni del Slovenije, ni v začetku postopal tako brutalno in nasilno kakor Nemeč. On je iz izkušenj s Slovenci, kateri so po letu 1918 prišli pod italijansko upravo, znal da nasilno poitalijančevanje Slovencev bo našlo odpor. Zato je smatral da se poitalijančevanje Slovencev v Sloveniji prične šele po končani vojni. Italijanski okupator je mislil da mu bo na ta način lažje pridobiti Slovence ter da istočasno bo našel med njimi ljudi, kateri mu bodo pomagali da vpelje in obdrži svojo oblast.

Tako se je znašel del slovenskega naroda pod brezobzirno oblastjo nemških osvajalcev kateri so se posluževali vseh mogočih sred-

Mornarji in rojaki v prostorih Lj. odra.

Postavljeni so temelji nove zgradbe pod katere strehe sta zajamčena svoboda in srečna bodočnost vseh narodov Jugoslavije.

Kapitulacija Jugoslavije je vrgla Slovence v klešče nemškega in italijanskega osvajalca, kateri so razdelili Slovenijo. Najbolj težki udarec so zadobili Slovenci ki so padli pod nemško okupacijo, ker Nemeč so smatrali stare slovenske pokrajine za nemške pokrajine. Začeli so z nasilnim izseljevanjem Slovencev. Oni, so že v prvih dneh okupacije začeli loviti in pošiljati v koncentracijska taborišča slovenske intelektualce in vse napredne in bolj vidne ljudi. Nemeč kakor razbojnik upadajo v kmečke hiše in gonijo slovenskega kmeta iz svoje lastne grude, ne morejo ničesar vzeti edno kar lahko spravijo v svoj nahrbtnik. Vozovi polni slovenskih žena, otrok in starčkov so vozili te nesre-

stvi da čimprej istrebejo Slovence a drugi del pod oblastjo italijanskega osvajalca, kateri je svojo nekdanjo nasilno politiko poitalijančevanja Goriških, Istrskih in sploh primorskih Slovencev dokazal katera bo usoda vsega slovenskega naroda. Vprašanje narodnega obstanka slovenskega naroda je bilo postavljeno na dnevni red v vsej ostrosti. Vsakemu slovenskemu rodoljubi je bilo jasno da zmaga fašizma v tej vojni pomeni popolno iztrebljenje slovenskega naroda.

V teh usode polnih dneh so vodstva političnih strank, katere so do aprila 1941 vodile v Sloveniji J. R. Z. in Jug. stranka zatajila svoja politična prepričanja. Eden iz med bivših voditeljev J. R. Z. dr. Natlačen, steber slovenskega dela J. R. Z. stopa v službo Italijanov. Z njim gre tudi druga skupina najbolj uglednih voditeljev

omenjene stranke. Toda za temi izdajalci niso šle mase slovenskega naroda.

27. aprila 1941 leta se je na pobudo Komunistične Partije Slovenije katera je sestavni del J. K. S. ustanovila Osvobodilna Fronta slovenskega naroda v kateri so šli komunisti, krščanski socialisti, kulturni delavci, predstavniki demokratskega krila sokolov in druge politične grupe. Omenjene skupine so se združile na platformi, katere glavni smisel je bil: Slovenski narod se edino lahko obrani popolnega uničenja da začne z oboroženo borbo proti okupatorju. Slovenija katera je po končani vojni 1918 razdeljena na štiri dele se lahko osvobodi in združi edino če bo okupator uničen. Slovenski narod da ohrani svoj obstanek in svojo narodno bodočnost v svobodni in združeni Sloveniji, je takoj začel z oboroženo vstajo proti svojemu smrtnemu neprijatelju: nemškemu in italijanskemu osvajačcu. Izvrševalni odbor O. F. S. je pozval v borbo vse rodoljube ne glede na njih partijsko pripadnost, podčrtajoč da je poglavitna dolžnost vsakega poštenega Slovenca borba proti okupatorju in da različne naziranja na bodoče socialne in državne urejevanje ne more in ne sme biti razlog za združenje vseh Slovencev za borbo od katere zavisi usoda vsega slovenskega naroda.

Izvrševalni odbor O. F. je v najkrajšem času organiziral svoje organizacije po celi Sloveniji, tako da je O. F. postala vsesplošna slovenske rodoljube, tako je v kratkem času izvrševalni odbor O. F. dobil neovrgljiv politično avtoriteto slovenskega naroda. Kadar je Nemčija navelila na sov. Rusijo, je pristopilo v O. F. še nekaj političnih, kulturnih in drugih skupin tako da je O. F. imela v svoji sredi vse kar je bilo zdravega v slovenskem narodu.

Novi slovenski človek je narodno ponosen in zaveden, toda ni narodno omejen. Po svojih težnjah on je jugoslovanski slovenski svobodar kateremu so pri srcu najnaprednejše težnje človeštva. Novi jugoslovanski patrijotizem ni nikjer tako močan in tako vse naroden kakor v Sloveniji in pred vsem v onih delih ki so bili pod fašistično Italijo. Slovenci se zavedajo da v demokratični in federativni Jugoslaviji bodo več močni in gotovi da nikdar več se ponovi tragično leto 1941.

Raznovrstni agenti D. Mihajloviča, Rupnika, in drugi izdajalci kakor tudi okupator vršili so svoje ostudne zločine, požigali, ubijali itd. ali ni bilo sile ki bi zmogla zlomiti in uničiti borbeni duh slovenskega naroda kakor tudi ni bilo sile ki bi mogla spraviti na stran pot, ta narod se je skozi polna štiri leta boril brez omahovanja.

Vsi smo pazno sledili besedam komisarja Simiča ker smo razvideli, da z njegovega govora smo mnogo izvedeli, kar nam do sedaj ni bilo znano. Po končanem govoru je bil tovariš Simič zopet burno aplavdiran.

Za tem je zopet vstal tov. Simič in vprašal navzoče o čem hočejo kakšnih pojasnil rekoč da bo to

razložil tovariš Jurij.

Tovariš Jurij je najprej analiziral agrarno vprašanje. Med drugim je rekel: "To vprašanje je danes ugodno rešeno, ker zemljo vdo bi kdor jo hoče obdelovati, kdor pa iste ne obdela se mu je odvzame in odda drugim. Tako vidite pri nas skrbimo, da nam ne bo primanjkovalo hrane, ker vsa zemlja je skrbno obdelana. Znano vam je da pri nas cerkve so imele velika posestva, mnogo zemlje, katero so morali obdelovati drugi ki niso imeli svoje, tudi to je danes rešeno na način, da cervi se je pustilo toliko kolikor je potrebno za duhovnikovo domačo rabo; ostalo zemljo se jim je odvzelo, razume se da gotova duhovščina je protestirala in zahtevala, da se ji isto odplača, na kar se jim je odgovorilo: da kmetje, ki so isto zemljo obdelovali so že davno s svojim znojem poplačali vse.

Za tem je povedal, da industrija je bila popolnoma uničena in da danes je že mnogo tovarov in polnem obratovanju, za kar gre zaslug narodu, ki se mnogo žrtvuje za obnovo svobodne Jugoslavije.

Zelo pohvalno se je izrazil o naši ženi o kateri je rekel, da se je borila ramo ob ramo z moškimi. Žena je nosila puško in strojnico kot mi ona je bila v kuhinji, pri rdečem križu. Z eno besedo novsod. One ki so ostale doma so bile organizirane v AFŽ katere so nam vedno in vsepovsod mnogo pripomogle. Zato pa danes naša žena je svobodna ona ima iste pravice kot mi. Za enako delo, enako plačo. Nova ustava je dala ženi popolno svobodo, ona ima pravico voliti in biti voljena. Veliko pažnjo se danes posveča tudi vzgoji mladine, v čigar namen so postavljeni posebni vzgojevalni domovi itd.

Tovariš Jurij nam je med drugim povedal da je opazil, da v raznih državah je zelo velika draginja, povsod so cene zvišale 100 — 200 %, med tem ko v Jugoslaviji je cena zvišana samo 15% napram predvojnini cenam. V Trstu in okolici je posebna draginja ker tam je dovoljena črna borza. Nato je povedal kako Angleži in Amerikanci dopuščajo da fašisti še vedno terorizirajo naše ljudstvo katero se pretepa in ubija kakor poprej. Slovenske šole se zopet zapirajo, učitelji pa morajo večkrat v zapor.

Za tem je povedal dogodek ob prihodu zavezniške komisije, katero je naše ljudstvo sprejelo z zastavami in slikami. V bližini Trsta so napravili slavolok okrašen z novo jug. zastavo, ko je dospela komisija do slavoloka nek fašist je potegnil samokres in trikrat ustrelil v zastavo, tam zraven je bil tudi neki garibaldinec, ki je potegnil samokres in ustrelil gori omenjenega fašista. (Aplavz). Garibaldinca so aretirali toda končno na proteste slovenskega ljudstva so ga morali izpustiti.

Tovariš Jurij nas je spravil vsih v smeh ko je povedal anekdoto o junaštvu fašistov. Rekel je: Mnogokrat se je zgodilo, da se je srečala skupina 20 — 30 partizanov s celo kompanijo fašistov, katerim so ukazali odložiti orožje kar so fašisti nemudoma storili,

Ustava in Ločitev Cerkve od Države

Spisal

DR. METOD MIKUŽ, duhovnik

(Nadaljevanje in konec)

3. Ločitev države od cerkve. Že beseda "ločitev" sama pove, da gre tu za ločitev nečesa, kar je bilo včasih združeno. To je tudi bistvo ločitve cerkve od države. Da, zakaj in lahko je prišlo do zveze med državo in cerkvijo, včasih bolj, včasih manj trdne in tesne, nas uči zgodovina. Že v najstarejših časih je bil državni glavar obenem tudi najvišji duhovnik, kar je skoro brez izjem prešlo v antiko in preko njenih zadnjih nosilcev, predvsem rimske države, tudi v srednji vek, ki je in ostane osrednji temelj evropske kulture. Ker je cerkev v gotovih dobah srednjega veka s svojo disciplino, moralnim naukom, šola in prosveto bila naprednejša od komaj nastajajočih ali na pol že propadajočih držav, je razumljivo, da so države, zlasti pa državljani prehajali pod njen vpliv. Šlo je včasih tako daleč, da je cerkev predvsem prevladala tudi zunanje državno življenje, ga kristijanizirala in postala sama vodilna in velika svetovno-duhovna sila.

Ne more nas n. pr. čuditi da je bil nemški cesar, ker ni hotel iti na križarsko vojno, izobčen, ali da ne paže samostojno voditi z lastno armado vojne, ali da je vladar, ki je zgradil most, bolnišnico ali daroval cerkvi zemljišče, prejel toliko in toliko sto tisoč let odpustkov. Zarad tesne medsebojne zveze in splošnega prevladovanja krščanske miselnosti je bilo to takrat nekaj povsem jasnega. Z rastočo močjo države, s porastom izobrazbe in kulture pa je cerkvena nadoblast sprva v javnem življenju začela polagoma nazadovati, ni pa še povsem propadla, kajti obe družbi, država in cerkev, sta se dobro zavedali, da jima je takrat edino možno življenje nemožne, če ostaneta združeni.

toda to ni bilo dovolj, vse so nam oddali in ostali so v srajcah samo da so rešili življenja. Pa predstavljajte si sliko, več sto vojakov korakajoč med par partizani.

Tov. Simič je nato govoril o raznih težkačih katere je narod premagal samo radi tega ker je enotno nastopal. Opisal je delovanje izdajalcev in končno opomnil potrebo in pomen skupnega delovanja.

Nato je tov. Dora Kariz iz V. Sca-so izročila tov. Simiču šop cvetlic in tov. L. Cotič v imenu mladinskega odseka pa zastavico z znakom in napisom Ljudskega odra.

Na odru se je prikazal zbor D. K. D. Ljudski oder pod vodstvom J. Samca, predno so zapeli je tov. Pepca Kodelja pozdravila mornarje v imenu pevskega odseka, zaključujoč recite našim da tudi mi pojemo partizanske pesmi. Nato je zbor zapel sledeče pesmi: Slava delu, Pesem Slov. partizanov, pod

Šele ko je začela prodirati moč vstajajočega in razgibanejšega a človeškega razuma, ko se je človek začel zavedati svoje osebnosti, ko je človeški razum začel samostojno in sam iz sebe iskati odgovore na velika življenska in prirodna vprašanja izven sv. pisma in cerkvenih dogem v starih grških in rimskih modrijanih (doba humanizma), pa tudi v naravi sami (doba renesanse), ko se je začel zavedati, da more in sme samostojno dajati odgovore tudi na verske resnice in cerkvene nauke (doba reformacije), se je tesna zveza med državo in cerkvijo omajala prvič. Drugič, a dokončno šele za časa francoskih prosvetljencev in revolucije, ki je prva dokazala, da more živeti država brez srednjeveške povezanosti s cerkvijo in obratno.

Skozi celo 19. stoletje opazimo nato zanimivo in neizprosno borbo. Cerkev se krčevito drži svojih srednjeveških nazorov in takrat pridobljenih pravic in hoče obdržati svoj gospodujoči vpliv nad javnim in zasebnim življenjem, država pa se ji izmika vedno bolj, dokler na začetku našega stoletja ne pride do prvih ločitev (Francija, Belgija, Nemčija itd.). A cerkev ne odneha, pa tudi države niso dosledne in sklepa jo s cerkvijo konkordate, s katerimi bolj ali manj zadržujejo ali celo vrnejo cerkvi izgubljene politične pravice.

Ločitev cerkve od države torej ni nobeno zlo, nevera ali preganjanje cerkve. Je le prelom s srednjeveško preteklostjo, neizogiben napredek, vreden svojega velikega časa. Kaj cerkev s tem izgubi? Ničesar, nasprotno, veliko pridobi. Predvsem postane in ostane svobodna. Svobodna družba, z vso svobodo izvrševanja svojega poslanstva, obredov, zakramentov in jo kot svobodno in v svojem področju popolnoma neodvisno ne bo mogel nihče več zlorabiti ne v fašistične in katerekoli druge, svobodni in človeštvu sovražne cilje.

vodstvom tov. V. Saksida je isti zbor zapel pesem Popotnica. Na željo mornarjev je zbor zapel "Hej Slovani" Vse pesmi so bile burno aplavdirane. Nato je nastopil tudi pevski zbor G. P. D. S. ki je kompaktno prisostvoval počastitvi naših mornarjev, ta zbor je pod vodstvom J. Kreblja zapel pesem "Oblaček". Tudi naši mornarji so zapeli par partizanskih pesmi, katere je zbrano občinstvo z navdušenjem pozdravilo.

Vse je poteklo v največjem redu in velikem zadovoljstvu le škoda, da so ure bile tako kratke. Obisk naših mornarjev v Ljudskem odru bo ostal v trajnem spominu, pri naših rojakih. Upamo da bomo imeli še kdaj priliko videti naše hrabre mornarje.

***

Kdor si želi nabaviti slike iz tega družabnega večera naj se javi v društvenih prostorih vsako sredo. Cena posamezne slike je 2.00.

Pisma iz Domovine

Tov. J. Vižintin je prejel od brata sledeće pismo:

Renče 16.1.46.

Dragi brat!

Po dolgem času smo prejeli tvoje pismo, katero si poslal po partizanih. Dolga in strašna so bila leta vojne, zaradi katere si nismo mogli dopisovati.

Prvo so aretirali našega Bogomila, so ga strašno pretepali in mučili na trgu, znjnim so bili aretirani tudi svoji prijatelji. Tisti dan nam ostane vsem v spominu dokler bomo živeli. Renče so bile polne fašistov vse je jokalo, kjer fašisti so zažgali mnogo hiš. Bogomilu so zažgali hišo isti dan, tako da enem dnevu je izgubil prostost in imetje.

Do razpada Italije je bil Bogomil v italijanskih taboriščih, ko je dospel domov je odšel v vrste N. O. F. Mené so aretirali nekaj pozneje t. j. 6-XII-42. Odpeljali so me v Krmin v zapore od tam y Bolonijo in od tam spet v Krmin.

Dragi brat, neopisljivo je, kako nečloveško so arvnali z nami po zaporih. Mislili smo, da z razpadom Italije bo trpjenja konec. A trpjenje se je ponovno začelo. Renče so bile stalno napadane od strani hitlerjevih hlapcev in razbojnikov, tod so hodili Nemci, Italijani,

ter izdajalske tolpe belogardistov. Morili in požigali so po naši vasi da je bilo groza. Renče so postale kod ena razvalina, uničenih ja popolnoma 140 hiš ostale so več ali manj poškodovane. Padlih tovarišev v vrstah partizanov jih je 168, med njimi so tvoji osebni prijatelji: Bože Ivančič, Ivo Mikluž, Pepi in Negovan Mozetič, Jože Mozetič, Oskar in Lazar Arčon, Zorko Brankovič, Boris Pahor, med njimi je tudi naš dragi brat Rudolf, ki je podlegel pod letalskim napadom na Beograd od strani angležev dne 17-IV-44. Za nas je bila žalostna novica, kjer smo ga pričakovali domov.

Naš Ludvik se je vrnil ob polomu italijanske vojske domov, takoj je odšel v partizane. Za časa osvobodilnih bojev se je po večini boril na Primorskem. Nahajal se je med našimi borci ki so osvobodili Tržič. Po umiku naše vojske na pritisk zapadnih velesil, se svoječasno nahaja v Vipavi, je podčastnik redne Slovenske Republikanske vojske.

Bogomil se nahaja v Gorici, po svojem mučnem živjenju je bil izvoljen za tajnika Izvrševalnega Odbora za Goriško okrožje. V tej vojni je izgubil vse imetje, a ostalo mu je poglavitno žena, otro-

ci in neomahljiva volja borbe zapopolno svobodo naše drage Primorske. Tukaj nismo še svobodni, borili se bomo da dosežemo popolno svobodo Slovenskega Naroda, kjer tako smo sveto prisegli na grobove padlih partizanov.

Če moreš poslati kaj obleke ti bomo od srca hvaležni, kjer tudi našo hišo so požgali in oropali. Lačni nismo, a obleke se ne udobi niti za visoke svote denarja. Tata in Mama sta se postarala, tata se vedno pritožuje, da od štirih sinov ki jih je vzgojil je ostal na stara leta sam. Upamo da ne ostaneš za zmiraj v Ameriki.

Sledijo osebnosti.

Sprejmi skupne pozdrave od tvojih v domačiji.

Sestra Helena

Sledeće pismo je prejel tov. Rudi Guštin iz Repen Tabora:

Repentabor 23-I-1946.

Dragi brat!

Po dolgem času in po tej grozni vojni blagovoli sprejeti moje prisrčne risčne pozdrave. Prejeli smo od tebe že dve pismi eno poslano dne 27-6 in drugo 18-12-45. Kako bi bili oče in mati veselji, če bi čitali vaša pisma pa žalibog, da tudi oni počivajo v preranem grobu. Jaz sem pisal sestri Mariji, Zofija in Valerija sta tudi pisali po zračni pošti, kakor tudi Skamperlototi so vam pisali, tako da boste tudi vi prejeli kakšno pismo.

Zelo žalostna so poročila iz naših krajev posebno pa od naše družine. Gotovo ste prejeli kakšno naše pismo in zvedeli da je sestra Zofija vdova in da je naš oče umrl dne 14-12-43, da je tudi Milan oštirjev, mož od Valerije, umrl v taborišču v Nemčiji. Mnogo časa je skrivaj dokler ni sam šel k njim, to je bilo 7 novembra 1944 in decembra istega leta so ga zajeli Nemci in skupno z več drugimi odpeljali na prisilno delo v Nemčijo kjer je umrl lansko leto februarja meseca. Naša predobra mati je vsled teh neprestanih žalosti izdihnila svojo blago dušo dne 27-12-45.

Drugače po naših krajih ni bilo nobene hiše požgane ne razsute poškodovanih je bilo nekaj hiš na Poklonu, šušterjeva je bila porušena od granate pa sedaj je že popravljena. To se je zgodilo zadnje čase ko je bila na Opčinah bitka med Nemci in partizani so Nemci streljali s topovi proti Repen Tabora, posebno proti Poklonu da smo vsi zbežali v tunel. Civilistov iz naše opčine ni bil nobeden ranjen ne mrtev, pri tej bitki, ki je trajala tri dni in štiri noči. Pri Opčinah je bila zelo huda bitka, tam je

padlo okoli sto trideset partizanov in čez dvesto Nemcev. Zajetih je bilo tam okoli stiritisoč Nemcev, kar jih je bilo tam po podzemskih jarkih. Tudi iz Repena so ljudje zbežali za nekaj ur v hribe tja po pecinah ker so se bali granat ki so padale v bližino, tudi naša pokojna mati je šla do Pača v eno pečino če tudi je prav težko hodila ker so jo noge bolele. Zadnje leto so Nemci in fašisti (miličniki) hudo strasili po naših krajih izkali so partizane, hodili po hišah in vedno kaj poropali prišlo jim je prav vsaka jedača, kokoš i, prašiči, kako tele in komur so vdobili kakšno sled partizanov so kar živino pobrali in vse kar jim je prav prišlo. V aZgradu kamor (so dve hiši) med Repnom in Malim Repnom so Nemci zapazili da hodi jo tja partizani in da jim dajajo hrano so šli tja, ljudi so zapodili in pokradli kar je bilo za njih in drugo so vse zažgali. Mladina kar je bila doma, če niso bili pri vojaki ali pa v Nemčiji je bila večinom pri partizanih. Partizanske ednice so se nahajale po skritih vaseh ali po gozdovih, od tam so hodile napadat razne kolone Nemcev ali pa miličnike ter rušile mostove, vojaske naprave in železnice. Železniška proga iz Opčin do Gorice ne deluje od 8 septembra 1943 in treba bo najmanj pol leta časa da bi jo popravili. Ko so Nemci leta 1944 hoteli to železnico popraviti je med Opčinami in Repentabrom štirikrat zaporedoma zletel vlak v zrak, da so potem vse delo opustili in še danes tako stoji ker manjkajo mnogi mostovi in več postaj je popolnoma požganih. Pri raznih bojih in napadih je zalibog padlo tudi mnogo naših mladih fantov, ki so tvegali življenje za svobodo. Tu v naših krajih ni se urejene, vsi upamo da na spomnogo gorja je prinesla ta vojna, posebno so bile prizadete nekatere vasi na Krasu, kakor Komen in Rihemberk kje so vse zažgali in dosti ljudi po divje pomorili. Tudi Renče kamor je tvoja soproga rojena je hudo občutilo to vojno, tam je tudi mnogo hiš požganih. Zvedeli smo, da sta ji dva brata in svak umrla vsled vojne. Mnogo bi ti imel se za napisat, pa drugič kaj več pisimi kaj bi te bolj zanimalo.

Najlepše pozdrave Ti posilja tvoj brat Mihael.

Gran Fiesta Deportiva

Organizada por la Comisión Juvenil de

D. K. D. "LJUDSKI ODER"

a realizarse el día 2 DE JUNIO DE 1946

Detalle de los juegos internos a realizarse en la fecha indicada:

BASKET - BALL

Tarjetas en venta:

9 horas:
Partido interno, varones.
Premio: 1 banderín.
Inscripción: \$ 0.50 p. p.
Encargado: E. Mozetič.

Hombres: \$ 3.—
Damas: \$ 2.—

10 horas:
Partido Interno, niñas.
Premio: 1 banderín.
Inscripción: \$ 0.50 p. p.
Encargado: E. Mozetič.

TENNIS DE PAREJAS

14 horas:
Los partidos se realizarán por eliminación durando cada de ellas 15 MINUTOS.
Premio: 1 banderín.
Inscripción: \$ 1.— p. per.
Encargados: S. Komavli y Francisco Mohorčič (Rico)

BOCHAS

10 horas:
Campeonato Interno Relámpago.
Los partidos a realizarse lo serán por eliminación, siendo la primera vuelta a 7 puntos, la segunda a 10 puntos y las finales a 15 puntos. Los equipos se formarán antes de comenzar el juego.
Premio: 3 banderines.
Inscripción: \$ 1.— p. p.
Encargados: C. Mermolja y E. Moze-tič.

TENNIS INDIVIDUAL

17 horas:
Cada partido durará 10 minutos. El sorteo se efectuará antes de comenzar el juego. El campeonato será por eliminación.
Premio: 1 banderín.
Inscripción: \$ 0.50.
Encargados: S. Komavli y F. Mohorčič (Rico)

Tapada y Arrime:

Inscripción: \$ 0.30 p. p.
Premios: 2 botellas de bebida blanca. 1 para c. jugador.
Encargados: E. Mozetič, C. Mermolja.

PING - PONG

18 horas:
Varones
El campeonato se efectuará por eliminación y cada partido se jugará a 21 puntos.
Inscripción: \$ 0.50.
Premio: 1 banderín.
Encargado: Boris Kosuta.

ASADO

13 horas:
Asado con ensalada, vino y pan.
Frutas.

Niñas
Premio: 1 prendedor.

La Comisión Juvenil solicita de los interesados retiren sus vales a tiempo para así facilitar el control. Los nombres de los encargados figuran al pie de cada juego y a ellos deberán recurrir para informes y compra de fichas.

Al terminar los juegos habrá baile con grabaciones. Entrada gratis. Diversiones y música todo el día.

LA COMISION JUVENIL DE D. K. D. "LJUDSKI ODER".

TRGOVINA JESTVIN
Srečko Turel
TRELLES 1402 U. T. 59-4104

Se priporoča rojakom dobro znana ČEVLJARNICA Delo solidno
L. Brankovič
MORLOTE 138 La Paternal

FRANC ŠTEKAR
Stavbinski podjetnik
★
Ramón L. Falcón 6371
U. T. 64 - 3084

FARMACIA "SOLER"
LAURA M. E.
CAPPARELLI DE CASCIARI
Farmacéutico
Servicio nocturno de urgencia
Fco. Beiró 4984 U. T. 50-2079

Cochería
"VILLA REAL"
SEPELIOS - AMBULANCIAS
CASAMIENTOS
Av. Fco. Beiró 5000 - U. T. 50-4791

PLANOS - CALCULOS
HORMIGON ARMADO
CONSTRUCCIONES

Pedro Morán 5130 U. T. 50-7186
Esc. Lope de Vega 2802 50-5995

PRAVICA

Editado por las Sociedades D.K.D. Lj. Oder, S.F. D. I. Cankar y Agr. Yug. Libre - Com. Esloveno

Mimogrede...

Tekom let našega bivanja v Argentini smo se večkrat znašli pred različnimi problemi, katerih nismo mogli razrešiti radi našega nezadostnega razumevanja istih, toda največkrat pa radi podcenjevanja vrednosti širšega skupnega delovanja. Takrat smo se vedno tolažili rekoč: Naselbina je še mlada, šibka itd. Danes pa tega ne moremo več trditi, ker svetovni politični dogodki so uplivali na nas več kot dovolj, ter nas postavili na višino tako, da danes bi lahko začeli resno obdelovati in reševati ona vprašanja, ki bi bila v splošno korist naši naselbini in s tem našemu narodu.

Čeprav so se, in to posebno v zadnjih letih, svetovni dogodki vrteli z neverjetno naglico, niso pa nikakor šli neopaženi mimo onih, ki so tekom let bili brezbrani napram vsemu. Tako danes vidimo, da vse se je pričelo nekako gibati in - vsaj navidezno izgleda tako - tudi nekdanje navzkrižje je nekakako poleglo, no saj drugače tudi ne more biti še skoro vsi trdimo, da smo na strani Titove Svobodne Jugoslavije in za priključitev našega ozemlja k isti.

Resnici na ljubo danes moramo povedati, da od vsepovsod se sliši glas o potrebi združitve listov, tesnejšega delovanja kulturnih društev in vse potrebno: širokopotezno skupno delovanje za v pomoč in obrambo Svobodne Federativne Jugoslavije.

Ako se malo zamislimo bomo takoj opazili, da bodočnost naše naselbine bo za sigurirano samo tedaj ako se bomo, — dokler je še čas — resno oprijeli vprašanja o skupnem delovanju. Mabi je treba združiti ako hočemo, da bo naše delo uspelo, kajti na kulturnem kot na socialnem polju imamo mnogo dela ako hočemo zasigurati obstoj naši naselbini. Zato bi menda bilo dobro sestaviti nekak mešan provizoričen odbor, ki naj bi pripravil potrebno, da bi če že ne hitro, vsaj polagoma prišli do enotnosti.

Kongres, kateri se bo vršil dne 24. 25 in 26 maja, bo brezdvomno velike važnosti, kajti glaven namen istega je pospešiti stvaritev enotnosti vseh iskrenih Jugoslovancev ter tako ustvariti močan organizem, kateri bo skrbel, da bo uspeh zbirke v pomoč Jugoslaviji čim večji in kar je glavno, da si bomo edini ter tako enotno nastopali v obrambo onega, kar so naši bratje z ogromnimi žrtvami izvojevali.

Ta kongres katerega namen je združiti vse iskrene Jugoslovance na splošno naj bi bil pričetek širšega delovanja tudi med nami samimi.

PISMA IZ DOMOVINE

Spodaj objavljamo imena naših rojakov kateri imajo pisma. Za dvigniti pismo naj se obrnejo na hišnika Lj. odra.

NAVADNA PISMA:

Benkič Anton in Justina
Barbič Ivan
Božič Milan
Česnovar Fani
Dolenčič Jeromin
Lesčanec Mihael (dve)
Mizerit Karl (dve)
Matevžič Ivan
Mehle Jože
Kos Franc
Godina Josefina
Nusdorfer Ivan
Okretič Josip
Pintar Alojz in Marija
Pogačkar Jožef
Slevec Franc
Troha Ivan
Zaletel Ivan

Navadna pisma:

Barbič Ivan
Barbič Anton

Cerjanec Ivan
Eržen Josip
Felker Franc
Gasperlin Franc
Godina Josefina
Kos Franc
Ključarič Josip
Lesčanec Franc
Majer Anton
Pahor in Gabrovec Dina
Režek Marko
Skerl Anton
Samsa Anton (dve)
Smrdel Ivan
Sršen Franc
Zupanc Janez
Žele Maria

Restavracija

A. BENULIČ & J. FRANCESKIN
Izborna hrana.
Zmerne cene. Chorroarín 596

PIVARNA
KROGLIŠČE in KEGLIŠČE
DJURO KOVAČ
Sveže Pivo

WARNES 2113 La Paternal

TRGOVINA JESTVIN

Oton Turel

ANDRES LAMAS 1265
U. T. 59-1892

Dr. Minko Halpern

Diplomiran v Zagrebu in Bs. Alresu
Specialist notranjih bolezni
Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure.

San Martín 955 1 nad. dep. C.
U. T. 32-0285 in 0629

RESTAURACIJA

"Pri škodniku"
KROGLIŠČE in KEGLIŠČE
Jožef Škodnik
Añasco 2652 U. T. 59-8995

AVTOPREVOZNO PODJETJE

Anton Blažina

Triunvirato 2789 U. T. 54-0257

TRGOVINA JESTVIN

TRES ARROYOS 1600
U. T. 59-2153

Jelše Ektor
MIZARSKA DELAVNICA

Dr. Luis Belaustegui 4468
U. T. 67-3621

MIZARSKA DELAVNICA

Izdelava pohištva
Ignac Košar

Guide Spano 665 Munro F.C.E.

STAVBINSKA KOVAČA
G. STAVAR & K. KALUZA
Laprida 2424 - Florida F.C.C.A.

RESTAVRACIJA IVANČIČ RUDOLF

AÑASCO 2622

Dr.
CONSTANTINO VELJANOVICH
Sala especial para tratamientos del
reumatismo y sala de Cirugía
Atiende:
Lunes - Miércoles - Viernes
pedir hora por teléfono.
Defensa 1155 U. T. 34-5319

Josip Hlača

Mehanična delavnica
Villa Real 140 José Ingenieros
U. T. 757-640

Ferdinand Cotič

Trgovina z železnico
Lope de Vega 2989
U. T. 50-1383

TRGOVINA JESTVIN

la raznih pišac
Franc Special
Perú 498 Villa Martelli
U. T. 741-0084

KROJAČNICA

FRANC MELINC
Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356

PRVO SLOVANSKO POGREBNO PODJETJE

Petar Sanehek
Av. San Martín 5468 U. T. 50-8539

RECREO "EUROPA" Lastnika brata ROVTAR

RIO CARAPACHAY

TIGRE, F.C.C.A.

PRVOVRSTNI HOTEL
z najboljšo KAVARNO in RESTAVRACIJO

Prevoz s postaje TIGRE, F.C.C.A. do Recrea
in nazaj, odrasli \$ 1.—, otroci \$ 0.50

Keglišče, velika plesna dvorana. Prostor za PIK-NIK

U. T. 749-589

KROJAČNICA Stanislav Maurič

Velika izbira modernih oblek

Irelles 2642 U. T. 59-1232